

A Weisz-Varša Család

A Weisz-Varša család 1918-ban. Balról jobbra az ülő sorban: Varša Klári, Varša Imre, Gajdos Ignác, Weisz Farkas, a nagyapám, Kesztenbaum Erzsébet, a nagyanyám, Varša Dezső. Álló sorban balról jobbra: Varša Magda, Zsófi néni (Varša Imre felesége), Varša Erzsébet, Gajdos Alfréd, Gajdos Ignácné (született Weisz Róza), Gajdos Sándor, Varša Ferenc, fölötté áll Varša József (az apám), a másik gyerek Varša István, Varša Dezsőné.

Róza nagynéném 1871-ben született. Férjhez ment Gajdos Ignáchoz, egy jómódú textilkereskedőhöz. Budapesten, a Rákóczi úton laktak, és abban a házban volt az üzlet. A férje 1934-ben halt meg, Róza néni pedig 1941-ben. Két fiuk volt. A nagyobbik, Alfréd 1899-ben született, és nyolcvannyolc éves koráig élt Párizsban, nagy elismertségben. Nagyon tehetséges orvos volt. Úgy került Párizsba, hogy miután Pécsen elvégezte az egyetemet, csak valami fizetés nélküli segédkörorvosi állást kapott vidéken. A felesége szintén orvos volt, ő meg végképp nem kapott állást. 1931-ben kimentek Párizsba.

Gajdos Sándor szintén nagyon tehetséges volt, de nem volt szorgalmas. Inkább az egyetem mellé járt, lóversenyezett, kártyázott, dzsentrifallók voltak. Amikor elküldték Bécsbe egyetemre, ahelyett, hogy vizsgázott volna, vett két gyönyörű agarat. Végül jogász lett, Pesten élt kicsit komolytalanul, bohémül. A háború után külkereskedő lett. Első feleségétől elvált, volt egy gyerek, aki a külkereskedelemben dolgozott gépészmérnökként. Sándor 1986-ban halt meg Düsseldorfban, ahova 1957-ben a második feleségével ment ki.

Varša Imre 1873-ban született, polgáriba adták, majd nyomász lett, korrektor. Részt vett az első világháborúban, ott volt Przemysl ostrománál, és fogságba is esett. Írt is erről, valami könyve meg is jelent. A feleségét Zsófi néninek hívták, és volt három lányuk: Klári, Magda és Erzsébet.

Varša Erzsébet 1899-ben született, és az 1990-es évek elején halt meg. Az első férj egy nála legalább húsz évvel idősebb férfi, a Magyar Állami Kőszénbányáknak volt valami vezető tisztviselője. A második férje gépészmérnök volt. Az első házasságából van egy lánya, aki

Amerikában még ma is él.

Varsa Klári első férje egy keresztény katonatiszt volt, aki 1942-ben olyan lovagiasan viselkedett, hogy azt mondta, a karrierjét egy zsidó feleség hátráltatja, és elvált. Abból a házasságból nem volt gyerek. 1945 után ismét férjhez ment, és ott van gyerek meg unoka.

Varsa Magdának nem volt gyereke.

Imre bácsi együtt volt egy ausztriai táborban a lányaival, ahova gyalogmenetben hajtották őket. A lányai tolták haza az ausztriai deportálásból egy gyerekkosziban, annyira le volt gyengülve. 1945 telén halt meg, a felszabadulás után. Zsófi néninek 1944-ben volt egy enyhe szélütése, és amikor a családot elhurcolták, ő ténylegesen nem tudott fölkelni az ágyból. Ott hagyták, és valahogy túlélte. Még találkoztam vele 1957-ben.

Varsa Dezső 1879-ben született, ő már nem csak polgárit végzett, hanem KERAK-ot, ami akkor kétéves kereskedelmi volt a polgári után. Nagykikindára került egy bankba, azt hiszem, könyvelőnek. Mindaddig bankban dolgozott, amíg apám ügyvédi irodát nem nyitott. Dezső bácsi keresztény nőt vett feleségül, bogdánfi Bogdánffy Erzsébetet. A házasságkötéskor kitért, és reverzalist adott, de erről a nagymama nem tudott. Két fia teljesen kereszténynek nevelődött, és soha senki nem is tudta, hogy nem teljesen tiszta a pedigrjük. Hogy például Varsa Ferenc [Varsa Dezső egyik fia] ugyancsak keresztény felesége és annak családja mennyire nem volt antiszemita, azt jól mutatja, hogy 1945. október végén, amikor itthon csak annyit tudtunk, hogy eltűnt (az később derült ki, hogy amerikai fogságban volt), megjelent a csillagos házban a feleség édesanyja, és azt mondta anyámnak, hogy "Ilus, pakolj, velem jöttök". Pedig a lányának akkor már volt egy hároméves gyereke, nem tudta, hogy a férje, aki az egyetlen családi kapocs volt velünk, él-e, hal-e, de azt biztosan tudta, hogyha odavesz bennünket, akkor életveszélybe kerül. Sosem felejttem el nekik. Nem mentünk. Anyám azt mondta, "Ha Jóska hazajön, itt keres bennünket". Mindkét unokabátyám mérnök lett. Varsa István 1956-ban épp Moszkvában volt valami hivatalos ügyben, és amikor hazajött, év végén disszidált. De akkor a két fiát és a feleségét nem merte magával vinni, a család nagyon kalandos és fura módon ment utána évekkel később. Amerikában kötöttek ki, ott elváltak, és István újra nősült.